

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERVIE

БРОЈ 10 лепта

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 лепта

**Свима Србима и Савезницима пра-
вославне вере најсрдачније честитамо
нову 1918., годину, подносећи им нај-
лепше жеље: да у овој години дефини-
тивно триумфују наши општи и зајед-
нички напори!**

НОВА ГОДИНА

Прошли догађаји и најбољи изгледи

Данас улазимо у нову, талији донела је нашим 1918., годину; стару, 1917., предали смо сајућерашњим даном историји.

У нормалним приликама ретко се када могло нешто више казати за овакав хронолошки прелаз; садашњи крупни догађаји дају, међутим, нарочити значај: с њим завршују један период свога развића и почињу нову, можда одређенију, свакојако одлучнију, а вероватно и завршну етапу. Ако се у овим крупним догађајима и сме тражити логике, онда се ова година може сматрати последњом фазом рата, са озбиљним изгледима правилног решења свију постављених проблема.

Прошла година обележена је као прекретница односа снага двеју зарађених група. Док су ранијих година овога рата ћели Савезници апсорбовали све своје снаге, да и у људству и у ратној спреми достигну своје противнике, и док су Централне Силе у том времену биле у напону својих снага и држale у својим рукама иницијативу,—дотле су сепрошле године снаге обеју групу изједначиле и поступно преносиле и пренеле иницијативу и апсолутну надмоћност на страну Сила из Споразума.

Догађаји у Русији и диверзија у Италији ни у ком случају не могу пресудно утицати на ову измену. Неизвесност стања у Русији још и сада лебди над Централним Силама као стална опасност и прети својим неочекиваним ударом. Али ствари у Русији, ма како се оне развијале, нису у стању, претпостављајући најповољнији преокрет по Централне Силе, да паралишу прилив снага и средстава из неисцрпних и недирнутих извора Сједињених Америчких Држава. А диверзија у И-

осврћујући се на догађаје општег карактера, поглед нам се отимље и скреће на прилике и догађаје у вези са нашим положајем. Ма да је успех наше ствари у апсолутној зависности од

успеха свију Савезника, опет нам се намеће питање: какви су по нас изгледи? Само је један одговорлогичан: мисмо у добром друштву и наше су ствари на најбољем путу да буду правилно и коначно решене.

Ова проста и јасна констатација није без основа; она је чвршћа но што на први поглед изгледа. У току 1915. и 1916. године, ни Аустро-Угарска ни Бугарска, дакле наши директни непријатељи, нису хтели признати ни Српску Династију ни Српску Владу каозаконите представнике Србије; Бугарска чак није хтела признати ни Српско Друштво Црвеног Крста. Све изјаве њихових државника сводиле су се на произвољну констатацију: да Србија за њих не постоји. Доцније су догађаји мењали то њихово гледиште и у 1917. години доживели смо задовољство, да Аустро-Угарска покушава да дође у индиректан додир са Српском Владом и да се њен министар спољних послова, додуше са тенденцијом, јавно одриче анексије Србијиних територија. А шта да се каже за Бугарску? Довољно је споменути, да је бугарска влада разасала у неутралне земље небројено својих агената у циљу доказивања бугарског карактера наше Македоније. Шта би јој то требало, да није поклебана у коначну победу своје насиљничке и издајничке политike?

Питање нашегопштег ослобођења и уједињења троименог народа добило је у прошлјој години одређену форму: пред међународни форум оно је постављено у форми непоколебљиве воље целокупног нашеј народа. Је Крфска Декларација, као израз воље слободног дела народног, и Бечка Резолуција, као израз воље поробљеног дела, иставиле су питање ослобођења и уједињења Срба-Хрвата-Словенаца у слободну и независну државу као императив народни. То је наш велики морални успех.

Његово дејство осетили су чак и наши непријатељи. А и наши моћни Савезници поставили су принцип ослобођења народа из ропства Цен-

тралних Сила као једину основицу трајнога мира. Њихова воља да обезбеде остварење тих принципа за нас је најбоља гаранција да ће наше питање на kraju бити правилно решено.

Из овог летимичног и површног прегледа и упоређења није тешко извести закључак о изгледима са којима улазимо у нову годину. Пред тим изгледима наше наде претапају се у веру: да ће ова година нашем троименом и напаћеном народу донети плодове великих и крвавих напора: независну, уједињену и демократску Краљевину Срба-Хрвата-Словенаца, и нашим славом овучаним јунацима миран живот и срећу на дому. А са том вером прилазимо данас свима Србима православне вере и из свег срца им кличемо:

Срећна вам Нова Година!

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

Рим, 1. — Осамдесет професора овдашњег универзитета потписали су један манифест и предали га влади. У њему траже од ове што енергичнију ратну политику.

Лондон, 1. — Јављају из Токија, да је тамо премијеру румунски посланик Ксенонол, који је био недавно стигао.

Цирих, 1. — Председник пољског савета г. Кухаревски посетио је ових дана Беч и Берлин.

Лондон, 1. — Образован је нарочити одељак за преморску трговину. Шеф одељка је сер Матланд.

Хавр, 1. — У белгијској влади извршене су промене. Председник владе г. де Броквил уступио је положај министра спољних послова вођи либерала г. Полу Иману, а сам је узео постоећи министар економије.

СТРАНА ШТАМПА

Питање ефективе

Дејли График: »Зна се, да се министарство војно занима живо питањем ефективе и да се предузимају нове мере. Становништво Енглеске броји 59 милиона душа, Француске 40, Италије 35, Сјед. Држава 100, Португалије 5, око 240 милиона. Наши непријатељи: Немачка, Аустрија, Бугарска и Турска достижу свега 145

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН
ПО ПОДНЕ

Периодик
Примерак

ПРЕПЛАТА ИЗНОСА:
Месечно 3 драхме, тромесечно 9 драх-
ме, годишње 36 драхме.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ

Стан уредништва:
улица Краља Петра бр. 70.

милиона. Ми имамо огромну надмоћност у броју снази и не рачунајући контингенте из колонија«.

Једно предвиђање
Ер (генерал Веро): »Јављају, да је амерички вицеадмирал г. Берт Пери изјавио ономад, да се у кратком времену може очекивати појава немачких аероплана над обалским градовима Сјед. Држава. Ма

колико да изгледа смела ова хипотеза, не треба је ипак сматрати као сасвим парадоксалну.«

Ратни циљеви
Петит Републик: »Суштина дискусије о ратним циљевима лежи у томе, да ли је Немачка готова да у будућем према свим вародима, великим и малим, узме исто државе и да зато даде гарантије.«

У БЕЧКОМ ПАРЛАМЕНТУ

Негодовање Чеха и Југословена

Цирих, 1. јануара

Телеграфишу из Беча, да је последња седница рајхсрата била веома бурна. Чеси и Југословени поднели су предлог и тражили да све народности буду заступљене на конференцијама у Брест Литовску. За време дискусије овога предлога дошло је до страховите свађе и ларме.

Немачки посланик Тајфел узвикну је: »Долар је победио!«, док се посланик Волф драо: »Доле Крамарж! Доле издајници!« Тада је дошло и до туче између разних група. Увреде дабачене чешким и југословенским посланицима раздражиле су страховито словенске групе.

Поводом ових инцидена, Франкфуртер Цајтунг тражи да аустријска влада употреби јаке мере, да се спречи ова словенска опструкција.

ВИНОВНИЦИ РАТА

Немац о немачком милитаризму

Пре ће бити, да слободна Рујија није све дотле си-турна у своју слободу, докле год немачки милитаријам не буде био срушен и док се и у Немачкој не зацари слобода.

Исто је тако потпуно бесмислено тврђење, да нам је Америка објавила рат из неке грамзивости. Помислите само, да је почетком 1917. године це-локупна сума новаца, коју

али савеза, упереног против нас, никада са Енглеском није склапала.

Он не може све дотле да уживи на миру своју слободу, докле год у Немачкој буду на управи јунаки.

Лаж је, што нам тврде, да је Рујија отпочела војну из неких њених свесловенских освајачких намера;

још гора је лаж, кад се тврди, да руји народ да-на продужује рат у жудњи за освајањем.

А шта ћемо са Белгијом и њеним шуровањем са Ен-глеском?

У своје време, један бел-гјески официр повео је раз-говор са својим енглеским

колегом око тога: на који би начин Енглеска помогла Белгији, кад би Немци хтели ћи на њено зем-љиште. Свакако да је Белгија имала пуно раз-лога да буде стадно на опрези. Сем тога, Енглеска

је у самој ствари била уговором, кога је и Немачка признала, обавезна да прискочи у помоћ Белгији у случају нужде. Белгији је само вршила своју дужност, газили у рат, то ће бити

ејтурно из других разлога, а не из своје «грамзивости».

Нити може бити, нити је истина, да је цело човечанство само скуп завидљивих ниткова, похлепних разбојника и осветљубивих хуља. Није кривица до човечанства што цео свет мрзи Немачку, као што то није ни до друштва, које се отреса свога једног члана, јер ће овај покушати, да кривицу свали на друштво, док је, у ствари, једино и само он прави кривац.

Али, у чему се састоји та тешка кривица Немачке, да она сада у свету личи на необузданог вука, који је банио у дом миролубивих људи.

Одакле долази то, да је баш нико не воли, а сви је се плаше, те су се сви у-

ЗА НОВУ ГОДИНУ

Главнокомандујући Савезничке Источне Војске
Начелнику Штаба
Врховне Команде Српске Армије

Главнокомандујући Источне Војске упућује храбрим трупама Савезничких Народа и њиховим шефовима своје најлепше жеље за Нову Годину. Неразлучно јединство које их спаја, плам који их пружима и вера коју исповедају у коначни успех сачињавају најпозданије јемство за победу која ће за навек оставити међу њима неизгладиво братство по оружју.

Генерал Гијома

ДРЖАЊЕ ШПАНИЈЕ

— Изјаве председника владе —

Лондон, 1. јануара.
У једном интервјују, који је дао дописнику «Дејли Експрес», председник шпанске владе маркиз Алхусемас изјавио је:

«Што рат дуже траје, наша жеља да останемо неутрални постаје јача, али ми не заборављамо свој географски положај, као и старо пријатељство са Енглеском и Француском. У политици неутралности ми следимо траговима владе г. Датоа.

Ви говорите о болзијму у Шпанији. Све што Вам могу рећи, то је да не познајемо ни Болошану, ни његове другове. Ја сам прочитао изјаве, учињене у француском парламенту односно г. Кajoa и ње-

гове жеље да се са Шпанијом образује савез против Енглеске, али, као ни пријатељи Француске, ни Шпанија се не би никад удружила против Енглеске. Ако је г. Кajo водио такве разговоре, није их имао извесно са виђеним шпanskim политичарима».

ИЗ БЕРЛИНА

— Једна занимљива епизода —

Берн, 1. јануара

За економске прилике у Немачкој врло је карактеристична следећа епизода, коју износи Берлинер Тагеблат:

«Хлебне карте, пише поменути лист, намењене Берлинцима, издавају врло много зајисти. Зато је општина принуђена, да кола која пакете са картама од штампарије преносе у канцеларије спроводи

нички лик; колико има снаге у сваком покрету његове милосрдне руке; једним махом она доводи у покрет митраљезе и баца буре на главу непокорних! Али, шта то тако страшно шуми позади триумфатора? То шуми море и опомиње људе. То читаве флоте, подигнувиши црвене заставе, спремају громове и олује. Ево га оо, твој победилац руски народе, — гласније, гласније и са више поштовања поздрављај га! Падајничке, падај доле пред великом освајачем, који славом увенчан ступа у твој престони Петроград!

Прими и мој поздрав. Мени је веома жао што сам

дружили је да би је укротиши. Кривице исто тако не може бити на до ваљаног, верног и у дубини своје душе миролубивог немачког народа. Е па лепо, до кога је онда кривица?

Овако постављено и решено питане од највећег

је значаја по српштак рата.

Рат се све дотле не може окончати, докле се год

не уклоне и одстрane илови прави уроци.

Према том, неопходио је

да сазијамо побуде, којима

се руковођи цео свет, да

се дигне на нас.

Одговор је кратак и јасан: Немачка је, не кривицом свога народа, већ грешком своје управе и својих управљача, навукла на се проклетство и мржњу целога света.

— Наставиће се —

највишими ученицима. Ономад, на завијутку једне улице, један подофицир заустави војника, који су спроводили једна таква кола, и позва их да иста упуте на другу адресу. Ови послушаје наредбу и одведоше кола у једно двориште, где им подофицир нареди да кола истоваре и потом се врате откуда су дошли. Подофицир са својим саучесницима дао се на распредају карата, за које је добivenо по пет марака. Кад су се војници вратили у депо, видели су да су били жртве преваре».

НАШИ ДОПИСИ

Почетак рада у основној школи у Велушини

На подножју голих брда, која се спајају са Перистером, а на путу Битољ—Лескин, постоји Велушина, једно од најлепших села у срезу битољском.

Благодарећи Господину Министру Просвете и за Велушину је постављен учител: г. Дам. Прљинчевић, који је од свога доласка у Велушину до сада са вредним и заузимљивим председником ове општине г. Крстом Илићем све припремио, да школа буде готова и што пре опочне рад.

Данас је за Велушину био свечан дан. У 10 часова пре подне, по српштаку богослужења у овдашњој сеоској цркви, ученици и споредне одаје у новој школи биле су препуне овдашњих грађана. У самој учионици било је вода освећење, коме су присуствовали: српски начелник г. В. Стојиљковић, окружни економ г. Свет. Пешић, г. М. Милорадовић, српски лекар г. д-р Манос и други.

Чинодејствовао је стари и уважени протојереј г. Трајко Милошевић, намесник среза кичевског. По српштаку водо-освећења г. Прота је изговорио топлу и патријотску беседу, саветујући подмладак — будуће грађане Србије — да пажљivo слушају свога учитеља и своје родитеље, а све прије умolio: да и у овим тешким данима по Српским Народ не забораве школу, већ да морално и материјално помогну школу и наставнику у њивовом тешком послу.

а не велики матроски оркестар, или јерихонска труба, жалим што висам ортуља од сто труба или хор шестокрилатих серафима. Да ли ћу моћи простим речима да изразим моје одушевљење и понизност? Ти си тако «велики», тако божанствено диван, необични победиоче, који си згazio отаџбину, дигао се изнад закона, презревши сваког другог Бога осим себе. Ти си готово Бог, Лењине, ти то знаш?

Ти си готово Бог, Лењине. Шта је за тебе све земаљско и човечанско? Мали људи дрхте над својим бедним животом; њихово слабо, неискварено срце пуно је дрхтања и страху, а ти

присутно чиновништво прикупило је међу собом 160 динара и предalo г. Дамјанчу, да ту суму раздели најсиротинјим ученицима ове школе.

Учитељ г. Прљинчевић захвалио је са неколико пребраних речи свима присутним на посети и преда том новцу.

Уписано је 68 ученика и 12 ученица.

Бачки родитељи захвалили су Министру Просвете г. сподину Миши Трифуновићу што је одредио учитеља да им деца не би у беспослици губила време.

Сва деца чине најлепши утисак, јер су здрава, чисто и лепо обучена.

Од сада се већ чине преме, да се школски патрон: Св. Сава, прослави што свечаваје.

У опште, своја одашиће наше чиновништво што је могуће више ради да се помогне и олакша живот овдашњем становништву. Здравље је код народа врло добро. У сваком селу озидане су дезинфекционе пећи и купатила за народ; а вредни и заузимљиви српски лекар г. д-р Манос, у свакој датој му прилици, поучава народ како треба да чува своје здравље.

Велушина 17. децембра 1917.

М. Р. Т.

НЕМАЧКИ ЗАХТЕВИ

Опозиција максималиста

Париз, 1. јануара. — Правда објављује текст

учесника, које су поднели Немци делегатима максималиста. Немачка одбija да повуче трупе из Польске, Литваније, Ливоније, Естоније и Курландије, под изговором да се те земље већ сма

трају независним од Русије. У немачком меморандуму налази се серија услова, којима је циљ даза Немачку створе повлашћен положај у економском погледу у Русији. Немци пре свега предлажу обнову за једну годину руско-немачког трговинског уговора од 1904. године или да се усвоји принцип слободноразмене за годину дана.

Немачка се категорично противи, да Руси контролишу пренос немачких трупа. Руска комисија

не покретан и прав као грађански лист, који има снаге у сваком покрету његове милосрдне руке; једним махом она доводи у покрет митраљезе и баца буре на главу непокорних! Али, шта то тако страшно шуми позади триумфатора? То шуми море и опомиње људе. То читаве флоте, подигнувиши црвене заставе, спремају громове и олује. Ево га оо, твој победилац руски народе, — гласније, гласније и са више поштовања поздрављај га! Падајничке, падај доле пред великом освајачем, који славом увенчан ступа у твој престони Петроград!

а не велики матроски оркестар, или јерихонска труба, жалим што висам ортуља од сто труба или хор шестокрилатих серафима. Да ли ћу моћи простим речима да изразим моје одушевљење и понизност? Ти си тако «велики», тако божанствено диван, необични победиоче, који си згazio отаџбину, дигао се изнад закона, презревши сваког другог Бога осим себе. Ти си готово Бог, Лењине, ти то знаш?

Ти си готово Бог, Лењине. Шта је за тебе све земаљско и човечанско? Мали људи дрхте над својим бедним животом; њихово слабо, неискварено срце пуно је дрхтања и страху, а ти

конастатује при свем том

да су три немачке ди-

визије пребачене са руског на друге фронтове.

ВИЛСОНОВ ГОВОР

Коментари непријатељске штампе

Берн, 1. јануара.

Коментарији последњи говор председника Вилсона, Форверц признаје да, овај говор може довести до мира.

Фремденблат налази, да говор председника Вилсона изражава жељу Споразума да се Четвртном Савезу подвали. Њихови се предложије могу усвојити.

Наје Фраје Пресе верује да г. Вилсон жели нарочито, да онемогући предлоге о миру у Брест Литовску.

Пестер Лојд пребацује Вилсону, што се меша у унутрашње ствари Немачке.

Пешти Хирлан истиче да председник велике америчке републике не ради на миру без победиоца и побеђеног.

Будапешти Хирлан пише: Г. г. Вилсон и Лојд Џорџ, одузимајући централним силама сваку могућност развића, предлажу неусвојиве услове. За сада је немогуће закључити мир. Централне Силе нису тако бијене, да морају усвојити ма какве услове мира.

начно пропали. Главни чланови совјета изјаснили су се за настављање рата.

Петроград, 1. — Сматра се као вероватно, да ће Лењина као председника владе заменити Ниуков.

Петроград, 1. — Троцки и руска делегација отишли су у Брест Литовску у намери да склоне централне сile на премештање преговора у Штокхолм. Руси траже категорички то премештање, изјављујући, да су у немачком главном штабу изложени нездодним утицајима.

Петроград, 1. — Преговори између борбеног и Украјине водије се у Смоленску. Услови Раде су: да трупе максималиста евакуишу територије Украјине и да се украјинске трупе врате. Максималисти ће примити ове услове.

Петроград, 1. — Социјалиста Брасон номешен је у тријумфу од масе у тренутку, кад му је судио револуционарни суд.

ко здрав за

Народна Библиотека

ИЗ ЗЕМЉА ПЛАЧА

Беда у Херцеговини

Загребачки лист *Обзор* у броју од 11. новембра описује најчрњим бојама прилике у Херцеговини. Објављени напис је допис из Мостара, у коме се између остalog вели:

«Беда и сиротиња Херцеговине не могу се описати. Гогово сви људи од 15 до 60 година узети су у војску. Ни деца нису поштевана. Сви су отправљени војним возвовима. Наша старци од 50 до 60 година налазе се годинама у првој борбеној линији. Кад би се скupили сви људи, остављени у земљи, не би се добила ни једна чета».

Несрећно становништво заостало у земљи напуштено је својој судбини. Наступила је зима. У свакој кући није било ни зрина жита, ни mrve црна хлеба, људи су били без одела.

Трава је била једина храна, али је на срећу и она била недовољна. Становништво је морало пасти по пољима као стока и тражи-

ти корење, којима су некад свиње храњене. Хиљадеже на и деце поболели су се отровани травом. Стотине су помрле. За кратко време ишчезле су читаве породице.

Босанска влада, која је знала ову несрећу, у место да помогне дозволила је извоз жита у вагонима великим друштвима. А да би упропастила народ, нареди да се дуван реквирира по ценама једна круна по килограму. Пред оваквом пљачком становништво се реши да не обраћају дуван.

Ова година је била катастрофа за Херцеговину.

Суша је трајала преко шест месеци. Све је уништено. Сасуши су се чак и столетни храстови. Становништво је морало иći по више часова да тражи воду. Стока није имала шта јести. Глад бесни у највећем степену.

Становништво Херцеговине је дало све што је имало: своје људе и своје имања. Ми немамо владе, ни парламента. Граанице су херметички затворене и жалбе нашег народа нико не чује.»

СА РАТИХ ФРОНТОВА

Франц. коминике

Париз, 1. јануара
Није било важних догађаја, претпрошле ноћи, на целом фронту. Француски су пилоти оборили два немачка аероплана.

Италиј. коминике

Рим, 1. јануара
Наша је артиљерија бомбардовала непријатељске извиднице источно од Тонале, и трупе у покрету код Адамело. Порушило јака утрчења источно од Пиаве, у долини Стигорне и на платоу Азијаго. Наше

бутије ујуткале непријатељску артиљеријску активност у зони Азлоне. Северно од брда Мелано наша су оделења пагнала на бегство непријатељске извиднице. Италијански авијатичари бацили су 1600 килограма експлозива на логоре који Примолана. У ваздушној борби оборено је три непријатељска аероплана.

Енглески коминике
Лондон, 1. јануара
У току претпрошле ноћи сукоби патрола југоисточно од Мантијера.

ПРИЈАТЕЉСКА ПАЖЊА

Српски Божић у 38.
Енглеској Генералној
Болници

Пишу нам из 38. Енглеске Генералне Болнице: Око 10 часова пре подне шеф болнице у друштву осталих лекара и најстарије милосрдне сестре, пролизећи сва болесничка одељења, честитао је најсрдачније празник Христовог Рођења свима болесницима на српском језику, по-

здрављајући их својим симпатичним: «Христос се Роди!» По том су раздељени врло лепи поклони од стране енглеског Црвеног Крста свима болесницима, а официрима и чиновницима још и поклони од милосрдних сестара, са написом: «Честитамо Вам Христово Рођење са жељом, да га друго година дочекујете и проводите у добром здрављу и весељу у Вашој будућој Југославији!»

Трпеза Божићна, за све, била је обилата. Нарочито

пак она официра и чиновника, која је била и врло отмено и укусно украсена, благодарећи свесрдном старању сестара Хејлбс и Чонс.

Првога дана за вечером, г. г. лекари, симпатични г. Фулартон, лекар официра и чиновника, и г. Ујлт задужили су својим приступом официре и чиновнике, нарочито г. Фуаартон, који је, напијајући здравицу на српском језику, два пута поздравио све болеснике са жељом за скорије оздрављење и брзи повратак у отаџбину.

За ову сваколику пажњу болесници ове болнице — официри, чиновници, подофицири и редови српске војске — од свега срца благодаре свима лекарима и лекаркама, како за све оног што је овде наведено, тако и на свакодневним уредним и брижљивим прегледима и лекарским услугама, а милосрдним сестрама на нежној нези и пажњи, болничарима на раду поном оданости, а административном особљу на предуређивости.

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Женева. — Из Беча јављају да је аустријска трговачка комора, која је организовала све транспорте између централних сила и Балкана, установила у том цијлу три нарочита воза која носе имена «Марица», «Македонија» и «Осман». Од првог децембра 1916. године до 1. октобра 1917. године ови су возови пренели Бугарску 2000 вагона, у Турску 1400, и у Српску Мађедонију 75 вагона разне робе већином из немачких фабрика.

Цирих. — Цар Карло је одлучио да укине заједничко аустро-угарско министарство војно.

Вашингтон. — Овдашњи посланик Кине Вукуфу-Ко изјавио је, да је Кина разумела ову велику борбу за правду и право и да је решена да помогне Савезнике свима средствима.

Лондон. — Горњи Дом је одобрио право гласања шест милиона жена које имају извесне квалификације.

Та то би било и сувише свирепо »Велики«, и грешно. Зар се није он уклони испред тебе? Није ли он стомилиони руски народ, који је имао своје Толстоје и Герцење, Каљајеве и Петрове Велике, покорио сагао своје главе пред тобом и данас венчава тебе? Гледај како се ниско коси пред тобом сва народна њива! Ниједан клас не стоји право, сви су се сагли и клањају се као Јосифу. Гледај у колико си ум ближе све више губи проклетство, лаж и судска клевета, која прља твоје светло име. Са страхопотрошњом чекају те деца слободе и свечаним ћутањем дочекују те твоји митраљези, велики освајачи! Ти си победио руски народ. «Јединствени» — ти си стао над милионима. Мали и чак шупаљи си остварио

оно, што ни Наполеон није могао, освојио си Русију, под ноге си бацио сваког непријатеља и противника. Зар ти не чујеш како одјекују поздравне трубе и грме фанфари? Зашто си нездовољан »Велики«. Осмехни се, милостиво погледај твоје слуге и робове, јер ћемо умрети од страху.

— Гешко побеђенима.

— То ти кажеш?

— Тешко побеђенима!

Чудновате речи и непојмљиво, о коме ти говориш. Ако о нама, које си ти победио, то у чему је наше зло? Зар нам не дајеш долазећи, хлеб и мир, а мы смо тако жељни хлеба и мира, ми ћемо ускоро децу продати за парче хлеба и за дан ма и срамног или слатког мира. У чему је наше зло? Али ти си сви чак

страшан »Велики« човече. Гледам у тебе и видим како расте у ширину и висину твоје мало тело. Ти си већ вишљи од старе Александровске колоне. Ево већ си изнад вароши као облак дима од пожара. Ти се већ као црни облак шираш преко целог хоризонта и заклањаш све небо. Црно је на земљи, мрак је по кућама, мртва тишина као на гробљу. Већ се губе човечје дрте на твоме лицу; као хаос грчи се твоје дивље лице, и нешто показује у назад, грубо забачена рука.

Можда иси само ти? Или си можда ти само претеча? Ко то још иде за тобом? Ко је он, толико ужасан, да чак и твоје бурно продаши за парче хлеба и за дан ма и срамног или слатког мира. У чему је наше зло? Али ти си сви чак

спејаш, Ленгине, ти си чак

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

КОД НАСЛЕДНИКА ПРЕСТОЛА

Правде г. Марко Ђуричић, Министар Народне Привреде г. др. Велизар Јанковић, Министар Војни Ђенерал г. Божа Терзић и Министар Просвете г. Миша Трифуновић, посланик Белгије, наш посланик у Атини г. Балугчић, представници Есад паше и грчке владе, начелници свих одељења, велики број официра и грађана.

РАДИ СКУПЉЕ ПРОДАЈЕ

Прекјуче су тројица предата грчком државном тужиоцу у Солуну, што су скупље, но што је утврђено, продавали разне намирнице.

ПОЗИВ

Према наредби Митрополита Србије Господина Димитрија од 12. децембра АЕБр. 373. позивају се сви Српски свештеници, како они на војишту, тако и они који су по болницима у Солуну и околини, да до 10. јануара 1918. год. поднесу списак свију цркава и манастира у своме делу — односно округу, у Србији, са назначењем места у коме су, као и у којој епархији. Спискове у горњем року поднеће референту за црквене послове при Министарству Војном.

Из канцеларије референта за црквене послове при Министарству Војном бр. службено, 29. децембар 1917. г.

КРАЋЕ

У току прекјучешића дана ухапшено је у Солуну 11 лица за крађу. За једним лопоном, који је украдо ствари у вредности од 400 драхми, полиција трага.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Цирих, 1. — Турски министар финансија Џавид паша, који је сада сада у Берлину, изјавио је, да је Турска вољна да преговара о томе да Дарданели буду отворени за трговачки саобраћај, не само за време мира, него и за време рата.

Берн, 1. — Јављају из Беча: Цар Карло пручава предлог г. Веклерса о образовању мађарске народне војске.

Овај предлог изазвао је огромно узбуђење у свим аустро-угарским странкама.

Берн, 1. — Мађарски министар исхране поднео је оставку, услед сукоба са својим аустријским колегом односно снабдевања Аустрије из Угарске.

Лондон, 1. — Дописник »Дејли Њујорк« телеграфише из Женеве: Нереди су избили у Берлину, Лайпцигу и Дрезди услед прекида преговора у Брст Литовску.

Вашингтон, 1. — Опозван је овдашњи јапански посланик. Њега ће заменити граф Исхи чија је мисија у Њујорку и Вашингтону постигла велики успех.

Лондон, 1. — Један немачки сумарен изпао је две трговачке лађе. После кратке борбе сумарен је погођен и потопљен.

Рим, 1. — »Идеа Национале« објавила је одломке из баварских листова, у којима се тражи да се аустријски Тирол анексира Немачкој. Аустријски кругови због тога су врло узне мири.

Берн, 1. — Међуберлинским становништвом развија се јак покрет против кајзера.

Амстердам, 1. — Половај Килманов постаје тежак услед критика пангерманиста, који политику овога називају издајником. Маршал Лудендорф напада отворено Килмана због његовог неенергичног држања у питању анексија на истоку. У Берлину кружи вест, да је Лудендорф чак био поднео оставку, али ју је на кајзерово наваљивање повукао.

Берн, 1. — Извесни немачки политички кругови траже да се Килман смени и на његово место доведе Билов.

Берн, 1. — »Штрауббургер Курир« објавио је апел лиге мира, који је потписало 290.000 чланова. У апелу се енергично тражи мир.

— Онај, који за мном иде јачи је од мене. Он ће вас крстити ватром, покушиће пишеницу у житнице а сламу ће запалити вечним пламеном. Онај, који за мном иде јачи је од мене.

Мрак се згушњава, стражни облаци гоњени ватром све се више вију и у њиховим лаким шарама је види нови стражни лик; царску круну на царској огромној великој глави. Ко је тај стражни цар? Он је мршав и злобан — није ли то Цар-Глад? Он је сав уватри и крви — није ли то цар Виљем? Он је са замком доконопа изнад круне — да није то цар Никола? Мрак је све црни. Мене је страх.

— Да није ово само пријеће, бунцање књижевника који не може да спава? А на јави је све тако обично, мирно и просто. Ево улица и црвених застава. Ево милиције

